

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin täytäntöönpanosta

Oikeusministeriö on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä lausuntoa naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin (NKV-direktiivi) täytäntöönpanoa koskevasta työryhmämietinnöstä. LVM kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. LVM:n lausunto käsittelee direktiivin 29 artiklan ehdotettua täytäntöönpanoa ja sen suhdetta esteettömyysdirektiivin¹ mukaisiin viestintäpalvelujen esteettömyysvaatimuksiin siltä osin kuin esteettömyysdirektiivin sääntely on toimeenpantu ministeriön vastuulle kuuluvassa lainsäädännössä.

NKV-direktiivin 29 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että saatavilla on ympärivuorokautisesti ja viikon jokaisena päivänä käytettävissä olevia, valtakunnallisia ja maksuttomia auttavia puhelimia, jotka tarjoavat uhreille tietoa ja neuvontaa. Auttavia puhelimia kehoitetaan tarjoamaan myös muun suojatun ja saavutettavan tieto- ja viestintäteknologian (TVT), mukaan lukien verkkosovellukset, avulla. Artiklan 2 kohdassa edellytetään jäsenvaltioiden toteuttavan asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että nämä palvelut ovat vammaisten loppukäyttäjien saavutettavissa. Kohdan mukaan palvelujen on oltava esteettömiä esteettömyysdirektiiviin liitteessä 1 vahvistettujen sähköisten viestintäpalvelujen esteettömyysvaatimusten mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäministeriön käsityksen mukaan siten sekä NKV-direktiivin 29 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen auttavien puhelimien että kohdassa tarkoitetun TVT:n, mukaan lukien verkkosovellukset, tulisi täyttää esteettömyysdirektiivin liitteessä 1 vahvistetut sähköisiä viestintäpalveluja koskevat esteettömyysvaatimukset.

Esteettömyysdirektiivin liite 1 sisältää sen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden ja palveluiden esteettömyysvaatimukset. Direktiivin soveltamisalaan kuuluvat sähköiset viestintäpalvelut, joihin sovellettavat esteettömyysvaatimukset löytyvät liitteen 1 jaksoista 3 ja 4. Tältä osin esteettömyysdirektiivin liitteen 1 jakso 3 on pantu täytäntöön digitaalisten palvelujen osalta digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetun lain (306/2019, *digipalvelulaki*) 10 c §:ssä ja muiden kuin digitaalisten palvelujen osalta (esim. perinteinen puhelu) sähköisen viestinnän palvelulain (917/2014, *SVPL*) 194 b §:ssä. Liitteen 1 jakson 4 alakohta a, jossa säädetään sähköisiin viestintäpalveluihin sovellettavista lisävaatimuksista, on implementoitu kansallisesti SVPL:n 194 c §:ään. Mainitun pykälän mukaan viestintäpalvelussa on tarjottava puheviestinnän lisäksi reaaliaikainen tekstitys, sekä täydelliset interaktiivisuusominaisuudet kun puheviestinnän lisäksi tarjotaan videokuvaa.

Sekä LVM:n vastuulle kuuluvan SVPL:n että valtiovarainministeriön vastuulle kuuluvan digipalvelulain sähköisiä viestintäpalveluja koskevat esteettömyysdirektiiviin perustuvat velvoitteet soveltuvat kuluttajille tarjottaviin palveluihin. LVM jakaa työryhmämietinnössä esitetyn tulkinnan siitä, että esteettömyysdirektiiviin perustuvat esteettömyysvaatimukset eivät tule suoraan

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/882 tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista

sovellettavaksi nyt tarkasteltavana olevan asian, eli NKV-direktiivin 29 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen palvelujen osalta. Tätä tulkintaa tukee myös NKV-direktiivin nimenomainen viittaus esteettömyysdirektiivin vaatimuksiin. LVM tarkastelee seuraavaksi SVPL:n mukaisia esteettömyysvelvoitteita suhteessa NKV-direktiivin 29 artiklan 2 kohdan ehdotettuun täytäntöönpanoon.

Työryhmän mietinnössä käsitellään NKV-direktiivin 29 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanon osalta Nollalinjan verkkosivujen sekä siellä toimivan chat-palvelun saavutettavuutta. Vaikka Nollalinjan verkkosivujen ja chat-palvelun saavutettavuus on tärkeä osa vammaisten ja toimintarajoitteisten uhrien oikeutta saada yhdenvertaisesti apua, tukea ja neuvontaa, kiinnittää LVM huomiota siihen, että mietinnössä aiemmin 29 artiklan 1 kohdan osalta on tunnistettu myös merkitykselliseksi Nollalinjan puhelinpalvelu. Nollalinjan puhelinpalvelun esteettömyyttä ei ole kuitenkaan käsitelty työryhmän mietinnössä. Tältä osin LVM huomioi, että puhelinpalveluun tulisi sen käsityksen mukaan soveltaa NKV-direktiivin 29 artiklan 2 kohdassa olevan esteettömyysdirektiiviin tehtävän viittauksen johdosta SVPL:n 194 b ja 194 c §:n mukaisia vaatimuksia viestintäpalvelun esteettömyydestä. Ministeriö pitäisi siten asianmukaisena, että ainakin Nollalinjan puhelinpalvelun esteettömyyttä ja sen varmistamiseksi tarvittavia mahdollisia lakimuutoksia tai sopimusoikeudellisia ratkaisuja arvioitaisiin jatkovalmistelussa.

Aino Sipari
Yksikön johtaja

Roosa Patrakka
Erityisasiantuntija

VN/26873/2024-LVM-56

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: